

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruge s omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
Za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone.

Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin.

Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—

vsaka nadaljnja vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 10 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“ — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranišnični račun št. 841.653

Austrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 10. (Kor.) Uradno se razglasi: 10. februarja 1917.

Vzhodno bojišče. — Severozapadno Stanislava je imela akcija naših čet popoln uspeh. Čete, ki so prodrele v ruske jarko, so privedle s seboj 17 ujetnikov in tri strojne puške.

Italijansko bojišče. — Na Gorškem so dosele naše čete pri ponočnih akcijah do več sovražnih jarkov, prizadele Italijanom težke krvave izgube, njene 15 oficirjev in 650 mož in uplenile 10 strojnih pušk, dve minovki in mnogo drugega vojnega materiala. Pri teh uspehih so se posebno odlikovali oddelki pešpolkov št. 85 in 87 in črnovojniki iz Nižje Avstrije in Bukovine.

Jugovzhodno bojišče. — Nobenih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fnl.

Nemško uradno poročilo.

BERLIN, 10. (Kor.) Veliki glavni stan, 10. februarja 1917.

Zapadno bojišče. — Pri armadi vojvode Albrehta Vitemberskega pri Ypernu in Wytschaete, pri armadi prestolonaslednika Ruprehta, v Artoisu in med Anro in Sommo na več krajih opazno delovanje topovskih sil. Pod zaščito topov so na več točkah angleške poževodavne čete, južno Salliy močni oddelki izvršili napade na naše postojanke. Bili so povsod odbiti. — Prestolonaslednikova armada: Na zapadnem bregu Moze je bil opoldne srušit francoski ogenj. Z našim uspešnim odgovarjanjem je bil pripravljani napad proti višini 344 zatrt. Na vzhodnem bregu reke, na Poprovem grebeni se je izjalovil sunek sovražne stotnije. Pri Vaux, severno St. Mihiela, je ena naših napadnih čet prodrla v francosko črto in isto s posadko vred uničila.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav.: Severozapadno Stanislava nam je po načrtu izvedena akcija prinesla 17 ujetnikov in 3 strojne puške. Na fronti nadvojvode Jožefa in pri Mackensenovi armadi je položaj ob trajnem zinskem mrzlu neizpremenjen.

Macedonska fronta. — Med Vardarjem in Dojrauskim jezerom od časa do časa živahen ogenj topov in minov. Prvi generalni kvartirništer: pl. Ludendorff.

Polgarsko uradno poročilo.

SOFIJA, 9. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Macedonska fronta: Severno Boltoja, v kolenu Černe in v ozemlju Moglenice običajno topovsko delovanje. V ozemlju Serresa posamezni patrolni boji. Na ostali fronti nič važnega. — Rumunska fronta: Nič važnega.

Turško uradno poročilo.

CARIGRAD, 9. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Fronta ob Tigrisu: Po poročilih, ki so vsled prekinjenja brzogajne zveze prispela šele sedaj, so se vršili dne 3. t. m. južno Tigrisa veliki boji. V noči od 2. na 3. t. m. in dopoldne 3. t. m. je sovražnik srušit obstreleval naše postojanke in izvršil ob 11 napad. Pri prvem napadu se je posrečilo sovražniku, da se je polastil dela naše prve črte, a je bil s protinapadom vržen večidel zopet nazaj. Nato je izvršil drugi napad, a z močnim protinapadom se nam je posrečilo zopet zavzeti našo drugo črto razven majhnega dela. Istega dne popoldne je izvršil sovražnik zopet napad, ki je bil odbit. Dalje zapadno je bila od artilerije spremljana konjeniška brigada, ki je požarila prodirati proti Tigrisu, z ognjem naših topničarj poznata nazaj. Dne 8. in 9. t. m. pehotni in topovski ogenj južno Tigrisa in v ozemlju Fellahie. — Kavkaška fronta: Na levem krilu je bila močna sovražna izvidna kolona pregnana. Ena naših pehotnih kolon je prodrla v prvo črto sovražnika, mu prizadejala velike izgube in uplenila mnogo opreme in vojnega materiala. — Na ostalih frontah nobenih važnih dogodkov.

Sovražna uradna poročila.

Italijansko uradno poročilo.

9. februarja 1917. — V sugaški dolini je sovražnik dne 7. t. m. popoldne srušit obstreleval naše obrambne naprave na desnem bregu Breaite. Naše baterije so energično odgovarjale in preprečile vsako ofenzivno akcijo sovražnika v ozemlju Posine. V odsekih pri Boycu, Zagori in Hudenlogu je delovanje naših patrolj izvajalo manjše, za nas ugodne boje.

Letniški boji na zapadni fronti.

BERLIN, 10. (Kor.) Wolffov urad poroča: Ob jasnem zimskem vremenu je vladalo dne 7. in 8. t. m. na vsaj zapadni fronti živahno letalsko delovanje. V nasprotju s prejšnjimi dnevi so se tudi sovražna letala pojavljala bolj kakor običajno, a nas niso mogla ovirati. Štiri so-

vražna letala so bila sestreljena. Poročnik Bilow je sestrelil osmega nasprotnika. Naša bojna brodogoja so zmetala na važne kolodvorce, nastanišča, municijska taborišča in industrijske naprave 5000 kg bomb. Posebno v municijskih zalozah v Mericourt in v industrijskih napravah pri Pompey in Nieuwe Maison so bili opaženi dobri zadetki in požari.

DOGODKI NA MORJU.

LONDON, 9. (Kor.) Uradno se poroča: Neki rušilec torpedovk starejše vrste je preteklo noč zadel na mino in se potopil. Vsi oficirji so mrtvi, pet mož posadke je bilo ubitih.

Španska nota Avstriji.

DUNAJ, 10. (Kor.) Španska vlada je izročila avstroogrskemu poslaniku v Madridu odgovor na avstrijsko noto z dne 31. januarja, v kateri z ozirom na konkretno stališče Španske od pričeta vojne, pri čemer tudi misli vztrajati energično protestira proti napovedi poostrene podvodniške vojne. Nota pravi med drugim: Španska vlada se opira pri protestu na dejstvo, da je napoved, ki prepoveduje vojniško po gotovih morskimi delih, v nasprotju s principi mednarodnega življenja, kakor tudi posebno in predvsem na okoliščino, da je ta napoved v nasprotju s principi, ki jih upoštevajo sicer vsi narodi celo v trenutkih največjih nasilstev. Španska vlada, ki je vedno pripravljena, da v ugodnem trenutku prevzame inicijativo ali pomaga v dosegu tako zaželenega mira, ne more priznati upravičenosti izjemnemu stanju, ki otežuje trgovinski pomorski promet Španske in spravlja v nevarnost ne samo gospodarsko življenje te države, ampak tudi življenje njenih državljanov. Španska vlada je prepričana, da bo avstrijska vlada z ozirom na prijateljstvo, ki veže obe državi, našla sredstva in pota, da se ugodni željam Španske in da ne bo ovirana narodna eksistenca Španske.

Uspehi nemških podvodnikov.

BERLIN, 9. (Kor.) Eden naših podvodnikov je naznanil svoje dosedanje uspehe s 16.000 tonami potopljenih ladij, neki drugi je potopil doselej 7 parnikov in 3 jadrnice.

LONDON, 9. (Kor.) Norveška barka „Storkog“ (2191 ton) in norveška ladja „Solbakken“ ste bili potopljeni.

LONI, 9. (Kor.) „Daily News“ poroča, da pripada torpedirani parnik „California“ Ancorline in je bila na potu v Glasgow. Ladja je bila torpedirana v sredi zjutraj v bližini angleške obale. Rešene osebe pripovedujejo, da je bil parnik napaden od dveh podvodnikov.

Ameriške ladje oborožene s topovi.

NEWYORK, 8. (Kor.) „Central News“ poroča: Državni tajnik Lansing je sporočil ameriškim brodolastnikom, da smejo imeti trgovske ladje v obrambo proti podvodnikom topove.

Španski odgovor Wilsonu.

PARIZ, 9. (Kor.) Listi poročajo iz Madrida, da je španski minister za zunanje stvari v odgovor na povabilo Wilsona izročil ameriškem poslaniku prepis odgovora španske vlade Nemčiji in pri tem pripomnil, da Španska ne more zavzeti drugega stališča, kakor ono, ki je izraženo v odgovoru osrednjim vlastim. Glasom poročil listov, je bila odpisana Avstriji enaka nota kakor Nemčiji.

Nota republike Uruguay.

MONTEVIDEO, 8. (Kor.) Renterjev urad poroča: Vlada republike Uruguay v odgovoru na noto Nemčije odklanja nemško naziranje o podvodniški vojni.

Položaj na Danskem.

KOPENHAGEN, 9. (Kor.) Minister za zunanje stvari je objavil odredbo, da se morajo vsled nemške podvodniške napovedi zapirati vse trgovine v ponedeljek, sredo in četrtek ob 6 zvečer, v torek in petek ob 7 in soboto ob 9 zvečer. Gledališča in zabavišča morajo biti zaprta ob 10, gostilne in kavarne ob 11 zvečer. Promet z električnimi železnicami in cestna razsvetljava se omejeva. Odredba stopi v veljavo v soboto.

Nizozemska zbornica.

HAAG, 9. (Kor.) Prva zbornica je sprejela zakon, ki pooblašča vlado, da sme rekvirirati ladje.

IZPREMEMBE V NAJVIŠJIM DVORNIH SLUŽBAH.

DUNAJ, 10. (Kor.) Dosedanji vrhovni dvorni mojster knez Montenuovo je stopil v pokoj. Cesar mu je izrekel zahvalo in priznanje za njegovo delovanje in imenoval na njegovo mesto princa Hohenthoe Schillingstürsta. Dalje je stopil v pokoj vrhovni dvorni komornik grof Lanckoronski; cesar je imenoval na njegovo mesto grofa Berchtolda, dosedanjega drugega dvornega mojstra. V pokoj je stopil kabinetni ravnatelj najvišje pisarne baron Schlessi, ki je bil imenovan za dosmrtnega člana gosposke zbornice. Za kabinetnega tajnika in sekcijskega načelnika v

najvišji kabinetni pisarni je bil imenovan dr. vitez Polzer.

Pogreb velikega admirala Hausa.

DUNAJ, 10. (Kor.) Nadvojvoda Friderik in nadvojvoda Karel Stefan sta odšla na pogreb velikega admirala Hausa. Vrh tega sta odpotovala tjakaj tudi vojni minister Krobatin in minister Roszner.

Preskrba premoaga.

DUNAJ, 10. (Kor.) Včeraj se je vršila pod predsedstvom ministrskega predsednika, grofa Clam Martinica, daljša konferenca glede organiziranja dobave premoaga, ki so se je udeležili zastopniki udeleženi ministrstev, oblasti in dunajske občine. Sklenjena je bila ustanovitev premoagovne komisije, ki se je sestala popoldne v mestni hiši pod predsedstvom dunajskega župana dr. Weiskirchnerja.

Nadvojvoda Maks v Carigradu.

CARIGRAD, 8. (Kor.) Nadvojvoda Maks je prispel na čelu posebne komisije, ki naj notificira nastop vlade Njeg. Velikanstva cesarja in kralja Karla, dne 9. t. m. semkaj.

Francoski senat.

BERN, 9. (Kor.) V francoskem senatu je izjavil transportni minister Herriot po srđitih napadih, da je dosegel, da se štirje letniki pod gotovimi pogoji odpokličejo s fronte, da bodo delali v rudnikih, kjer bo zaposlenih tudi mnogo vojnih ujetnikov. Anglija je obljubila, da odpošlje v olajšanje prevoznih težko 20.000 vozov. Upa, da se v kratkem položaj zboljša, vendar pa je treba poudarjati, da čakajo deželo resni časi. Francija bo sicer triumfirala, a mora sprejeti nase pomankanje in omejitve.

Narodnostno načelo zmaguje.

Po „Narodnih Listih“ posnemamo naslednje zanimive misli: Ententa proglašala, da se bojuje za načelo narodnosti, za ohranitev malih narodov. Osrednje države pozivajo entento, da naj najprej osvobodi svoje domače male narode, kajti narodnostno načelo je v Avstriji že priznano, ohranitev malih narodov je avstrijska državna ideja, njen cilj in upravičenost njenega obstanka. Tudi nemško časopisje v Nemčiji piše podobno. V „Berliner Tageblattu“ pravi dr. Haas, da naj Evropa v miru ne pozabi izvesti: pravice vsakega naroda do lastnega kulturnega življenja, do lastne šole, do lastnega jezika in do obsežne avtonomije. Ne pozabimo, da je grof Tisza v imenu Ogrske sprejel načelo narodnosti. Nemška vlada je 31. januarja t. l. v odgovoru Wilsonu izjavila, da je zelo zadovoljna, ker soglašala z marksiterim Wilsonom načelom, kamor spada na prvo mesto pravica samoodločevanja in enakopravnost vseh narodov. V nekaterih ted uradnih in neuradnih izjav je govor tudi o svobodnem razvoju narodov, kar pomenja priznanje in varstvo vseh njihovih pravic, v prvi vrsti kot predpogoj priznanje in uvedbo njihovega jezika v šoli, uradu in javnem življenju. Teoretično priznavati narodu: „svoboden razvoj“, obenem pa njegov jezik izključevati iz šole, urada in javnega življenja, bi pomenjalo, da bi država ali vladajoči narod ta narod postavil v drugo vrsto in ga ohranil samo kot zanimivo narodopisno posebnost, kot „interesantno narodnost“, ki naj razun davkov daje vsemu prebivalstvu pestro sliko, vеди pa nekega gradiva. Mali narodi bi za tako „ohranitev in skrb“ ne imeli nobene hvaležnosti. Narodi, ki so izgubili svoj jezik, so tudi izgubili in jih ni več. Država, ki varuje narod, varuje vse njegove pravice, v prvi vrsti jezik: če mu jemlje njegovo pravico v javnosti, tlači narod. Zanimivo je, da so v svetovni vojni vse udeležene države priznale ohranitev malih narodov, Nemčija celo njihovo samoodločevanje in enakopravnost. Mali narodi smejo upati, da se njihov položaj ne bo poslabšal, ampak zboljšal. Narodnostno načelo pa ne obsega samo priznanja jezikovnih pravic, ampak tudi resnično blagohotno skrb za njegov kulturni razvoj in gospodarsko blaginjo. Zato morajo države, v katerih živi več narodov in kjer njihov politični, gospodarski in kulturni razvoj ne odgovarja tem sedanjim zahtevam, urediti svoje razmerje do teh narodov in njihove zemlje, da bo odgovarjalo duhu časa, duševnim in gnotnim potrebam narodov in potrebam in dolžnostim držav samih.

Posebno v Avstriji je taka potreba in mi upamo, v tem upanju nas potrjujejo dosedaj veljavni zakoni, slavni manifest novega cesarja, obvezne izjave vlade in končno jasno priznanje narodnostnega načela v odgovoru na Wilsonovo poslanico. Vlado glasilo pravi: Avstro-Ogrska bi sama sebe uničila, če bi porušila to svoje najvišje načelo. Dalje je rečeno: „Ravno v naši državni tvorbi je uresničena ideja, da se razni narodi, kot enako upravičeni nositelji državne ideje, združujejo za skupno življenje in delo.“ Zato ne moremo verjeti, da bi odločujoči faktorji z vladno silo izvedli znane nemške zahteve, ki rušijo narodno enakopravnost in so

najhujša ovira za narodnostno načelo. Temu se upirajo tudi avstrijska državna ideja, velika odgovornost odločilnih faktorjev in ogroženi narodi sami. Narodnostno načelo gre zmagovito pot; upajmo, da tudi v notranjih avstrijskih zadevah dokaže svojo zmagovito silo.

Amerika za Irsko.

V kongresu Zedinjenih držav je član kongresa Ellivan — sklicevaje se na izrek Wilsona, da morajo vlade izvajati svojo moč iz odobravanja vladanih — predložil resolucijo z apelom za svobodo Irske. — Resolucija pozivlja kongres, da bi moral evropski miru ni pogoji priznati, da mora narod Irske, ki je podjarmljen in trpi nad seboj tiranstvo Anglije, zopet pridobi svojo narodno svobodo in neodvisnost.

Ta resolucija je pač najzdatnejši odgovor na vse lepe note Anglije o ljubezni do svobode za doslej zatirane narode. — Ellivan kliče Angliji: glej, da bo najprej — predno obkoljuješ druge države — vladala svoboda na tvojem lastnem pragu! — Lahko je drugim propovedovati vodo svobode, sata pa piti vino — zatiranja. Anglija in nje zavezniki, govoreč o pravici zatiranih narodov do svobode in narodne neodvisnosti — kažejo radi specijelno tudi na našo monarhijo. Nu, da, resnica je, ki je noče nikdo prikrivati, da so imeli narodi v naši monarhiji doslej razlogov za nezadovoljstvo s politiko avstrijskih vlad, za pritožbe in tudi za medsebojne boje z drugimi srečnejšimi plemeni, da si žele uredbe monarhije na drugačnih principih, nego je bila dosedanja. Vse to bodi pripoznano, ali ravno Anglija ima najmanj pravice, da seda na sodni stol in sodi in obsoja Avstrijo. Vkljub vsemu in vsemu je še vedno velika razlika med Avstrijo in njenimi narodi in Anglijo z nje Irsko. Razlika, ki ne govori Angliji v prilog. Pri nas so pač boji, ali vrše se v okvirju ustave, so legitimni boji, ki ne prihajajo v navskrižje z zakoni in ki nimajo nikjer tendence nasprotstva proti državi sami. — Proti tej avstrijski narodi ne nastopajo; so jej zvesti, jo ljubijo, jo hočejo ohraniti čim močnejšo in slavnijo in hočejo živeti v njej in v njej uživati tisto svobodo, za katero se bore. Nasilni nastopi proti državi kakor taki so pri nas nepoznani dogodki, ker jih izključuje čustvovanje vseh državljanov brez razlike narodnosti do nje. Vse drugače je z Anglijo napram Irski. Koliko je bilo že tam nasilja, uporov, paptov, bojev za osvobodjenje iz angleškega jarma, za odtrganje od države, ki je irski narod — ne mara, je ne ljubi in jo sovraži. Meji že na skrajno drznost in povzpenja se na višek hinavstva in irvolnosti, če Anglija spričo vse zgodovine nje razmerja do Irske govori o ljubezni svoji do zatiranih malih narodov in če celo v tem hipu, ko tako govori ne daja od sebe niti besede, ki bi Jrcem zajamčila svobodo in neodvisnost vsaj za bodočnost. Anglija hoče drugod „osvoboditi“, doma pa — zatirati! Zares čudna vrnema to za svobodo narodov. Zaslužno delo je napravil Ellivan s tem, da je Angliji predstavil ogledalo, v kateri more videti — sebe, kakršnja je — hinavka! Svoboda narodov — velikih in malih — je lepa in vzvišena stvar, za katero se bore vsi prosvitljeni in blagi duhovi vseh narodov. Toda — gorje njej, če bi v Angliji iskala zaščite! Pabelj pod vislicami pač ne sodi za zaščitnika svobode, in gotovo ni posebljenost clovekoljubja in usmiljenja, ker že njegov posel in „utrjena“ mu narav izključujeta take „sentimentalnosti“.

Kakor vsaka, tako more tudi ljubezen do zatiranih in resnična vrnema za svobodo narodov prihajati le iz ljubečega, čustvenega, za pravičnost zavzetega srca. Kdor takega srca nima, tako ljubezen le fingira, hlini, ali to zopet le z namenom, da — ker potreba trenutka tako zahteva — tepe druge, ki so mu na potu, da bo mogel potem tem laglje in neovirano druge — zatirati.

Taka je z Anglijo in nje ljubeznijo za male zatirane narode in njih svobodo. Da je Anglija drugačna, Irska bi že davno uživala svojo svobodo in v Ameriki ne bi treballo šele predlagati resolucij, zahtevajočih svobodo in odrešitev Irske iz angleškega — jarma!

Razne politične vesti.

Zaželen obisk cesarske dvojice v Pragi. Povodom sprejema deputacij deželne upravne komisije na Češkem in kraljevega mesta Prage se je cesar Karel spominjal svojega nekdanjega bivanja na Češkem, katerega „lepoto in cvetoč razvoj“ dobro pozna osebno. Župan dr. Groš je izrazil v imenu prebivalstva razveseljivo nado, da cesarska dvojica skoro zopet obišče kraljevi grad v neizmerno radost prebivalstva. Cesar je odgovoril, da ga bo veselilo, če se mu bo nudila prilika, ko bo mogel zopet obiskati Prago. — Prebivalstvo pozdravlja to obljubo cesarjevo.

To ni znak državnega duha! V raznem nemško-nacionalnem časopisju, ki ima drugače, posebno v zadnjem času, ko gre za uresničenje nemško-nacionalnih, tako-

imenovanih „državo preustrojevalnih“ zahtev, kot izločitev Galicije, nemški državni jezik itd., kar baje vse odgovarja edino pravemu avstrijskemu državnemu duhu, ki si ga nemški nacionalci prilastujejo seveda izključno le sami sebi, čitamo prav sedaj, po prekinjenju diplomatskih odnosov med Ameriko in Nemčijo, marsikaj, kar kaže le preočito, da ravno ti proroki državnega duha niso bogzna kako obdarovani s tistim blagom, ki ga tako prezirljivo in večkrat naravnost žaleče prodajajo drugim, namreč z — državnim duhom. Nemški nacionalci se smatrajo v Avstriji za edini centripetalni element, došim pa imajo za vse druge le preradi in vsaj skrito, če se ne upajo očito, očitek — centrifugalnosti.

Ukrajinci in odcepljenje Galicije. Neki član gosposke zbornice konstatuje v „Informaciji“, da so glede načrtov za rešitev tega vprašanja le Poljaki v stikih z merodajnimi mesti, da se posvetovanju udeležuje tudi minister za Galicijo, dr. pl. Bobrzinsky in da imajo oficijelni značaj: Ukrajinci pa, ki tvorijo 40 odstotkov prebivalstva v deželi in ki imajo gotovo največji interes na namerovani deželni reformi, stoji povsem na strani kot neudeleženci. Sicer ni še gotovo, ali se ima ta reforma izvesti skoro ali v poznejšem času, ah v ožjem, ali v širšem okvirju, vendar treba tem posvetovanjem pripisovati veliko važnost. V poljskih specialnih odborih se sedaj faktično posvetujejo in sklepajo o najvažnejših političnih in gospodarskih deželnih vprašanjih, torej tudi o bodočnosti maloruskega plemena v deželi, četudi manjka tem sklepom še najvišja sankcija. Stojimo torej pred načinom posvetovanj, ki mora vzbujaati pomisleke, ko imajo besedo le Poljaki in ga ni seveda nikakega jamstva za to, da bi se v potrebnih meri ozirali na opravičene narodno-politične in gospodarske zahteve Ukrajincev. Gotovo bi bolje odgovarjalo zahtevam najprimitivnejše politične oportunitete in narodne pravičnosti, da so za posvetovanja izbrali drugačen okvir, kjer bi bila tudi Ukrajincem dana možnost, da bi imeli besedo in se sopesovetovali. Kakor je načelnik poljskega kluba dr. pl. Biluski nedavno prijavil, ni prišlo še na teh posvetovanjih do nikakih podrobnih dogovorov, vendar pa da je principijelen sporazum v najvažnejših vprašanjih, tičočih se odcepljenja Galicije, že dosežen. Dopisnik apostrofirja Malorusa, naj premislijo, ali bi ne bilo bolje in smotnejše, ako bi se na aktiven način bavili s sproženim vprašanjem, mesto da — kakor doslej — ostajajo pasivni in se zadovoljujejo samo z odločnim protestom, dočim se Poljaki gibljejo in so marljivi delavci na novi zgradbi dežele. Sedanje vodstvo ukrajinskega državnozbornskega kluba da ne razumeva prav sedanje situacije in zdi se, da podrejena osebna vprašanja vse preveč odvračajo njih pozornost od važnih stvarnih vprašanj. Vodstvo kluba ne sme podcenjevati odgovornosti, ki jo je vzelo nase v tako kritičnem času. Kriza v predsedstvu ukrajinskega kluba — bolje

Občinskemu kuratoriju za ohranitev grobov na jugozapadni fronti padlih vojakov so pristopili nadalje: 1. kot dosmrtni člani: Škof msgr. dr. Andrej Karlin, Josip Angeli, Leopold Feiner, dr. Alfred Brunner, Splošna avstr. paroplovna družba G. Economo in sin, Rih. Tischler, Hoerner & Hensell, S. A. Megari, dvorni svetnik Albert Frankfurter, Rijnione Adriatica di Sicurtà, trgovska in obrtna zbornica, društva vojaških veterancev in Pastificio Tristino — vsi z zneski po K 100. 2. Kot podporni člani: Bratje Rauber, gremij tiskarjev, generalno ravnanstvo Javne dobrodelnosti (Pubblica Beneficenza), patriotična zveza tržaške mladine, Associazione Operaia Tristina, Associazione Mutua fra Impiegati Privati, društvo tržaških zdravnikov in Società Tristina di Sconto e Credito — z letnimi prispevki po K 30; 109 društev z letnimi prispevki po K 10 in veliko drugih članov z letnimi prispevki po K 2. — Nadalje sta darovala R. Porenta in Friderik Zaccaria po K 20. Apelirajo na velikodušnost tržaškega prebivalstva, da bi tudi nadalje pristopalo v čim večjem številu in tako podpiralo plemeniti namen, se pravi, da se članske prijave pošiljajo na naslov kuratorija: E. Meneghelli, tiskarna, ulica Carlo Ghega št. 1.

Barovi, došli cesarskemu komisariju. Matilda Visintini K 100 za vdove in sirote padlih vojakov. Dr. Edvard pl. Visintini in družina K 50 v korist kuratorija za ohranitev grobov na jugozapadni fronti padlih vojakov. Uradniki tržaške čistilnice mineralnega olja K 9432 kot 28. prispevek Rdečemu križu. Komite združenih pomorskih zavarovalnih društev pri prvi sekciji avstr. Lloyd K 500 za vdove in sirote padlih Tržčanov.

Družina Marijana Traunerja K 15 za Rdeči križ.

Književnost in umetnost.

PADAJOČE ZVEZDE.

Dragi prijatelj! Poslal si mi svojo ravno kar dotiskano knjigo »Padajoče zvezde« v dar. Ali veš, da si mi izpolnil s tem navidezno malim darom željo, ki sem jo gojil že več let?

Ko sva še trgala hlače po častljivih klopih stare nemške gimnazije v Gorici, sem Te večkrat zasačil, ko si nathoma načekal v šolsko pisanko kako zaljubljeno pesmico. Že takrat sem upal, da boš kdaj ponosno jahal na iskren Pegazu po Sloveniji in da boš širil slavo naše ožje domovine po svetu.

Minula so ona romantična leta. Usoda naju je zanesla vsakega v novi delokrog in le »Slovan« in »Zvon«, ki sta redno prinašala Tvoje mehkoedoneče verzice, sta me spominjala, da je Tvoj pesniški nagon resničen. Razveselil sem se vsake take pesmice, ko sem jo čital. Le ene želje nisem zatajil, ki mi je prišla večkrat pri takem čitanju: veš, rad bi bil videl kdaj — kako bi se izrazil — nekaj obširnejšega, večjega od Tebe.

Danes, ko leži Tvoja zbirka pred menoj na pisalni mizi, me je skoraj sram, da sem si mogel kaj takega želeči. Sedaj, ko vidim, kako so vse te pesmice bile le posamične cvetke velikega šopka. In da je ta šopek en sam umotvor.

Res umotvor, kajti v njem najdem vse, kar zahtevam od umotvorca: lepoto. Idejno lepoto in lepoto v sredstvih.

Naj Ti omenim predvsem plemenito enotnost, ki spaja vse te pesmi v eno celoto. Vse preveča ona tiha intima melanholija, oni čarobni stil Beethovenove sonate »clair de lune«, kateri dopušča le šepetajoče vzdihne, a vzdihne, izražajoče več ljubezni, več skrite, pridržane strasti, nego bi je izražalo kakršnokoli bombastično opisanje.

Rad bi sedel s Teboj v starinski sobi Vipolškega gradu. Solnčne žarke bi ustavljali gosti zastori. Poleg glasovirja bi stala dva naslanjača. V enem Ti, v drugem jaz. — Jaz bi zatislil oči, a Ti bi čital. Svoje pesmi. Počasno, eno za drugo, s pridržanim glasom. Včasih bi pobrenkala mano na tpekanje... Vem, da bi bil v teh trenutkih zelo srečen vključ melanholiji tvojih verzov. Naslajal bi se ob glasbi Tvoje dikcije, užival bi ob barvah Tvojih slik.

Tvoje življenje ozadje bi mi vstajalo pred očmi. Videl bi najino nesrečno Gorico, videl bi Brda, njihovo bujno zelenje, ko jih ni otlačalo še konjsko kopito, ko še ni vnelo obnemoglo v črni senci velike Smrti. Videl bi čarobno lepo pomlad z onimi tisočimi rdečimi cvetočimi breskvami, ki so se raztezale tja do Steverjana.

A gledal bi s Teboj tudi trpeče Bricekolone, ki se mučijo za tužerodnega graščaka in ki jim srka to življenje telesno moč.

Zapuščal bi nato s Teboj mesto Tvojega mladostnega hrepenenja in se spremil tja v Istro. Gledal bi v duhu nje sive holme in žalostne vase:

Kaj, kaj, kaj, kaj na pustem bregu, Ko jata črna ptica, ki na becu so dolgem trupu, glave od črte,

Stopila bi doli proti obali in tam bi dihal toplijo, prijaznejši zrak oljčnih gajev.

V tarenji večje bliščje se skorje svetlo in sive. V bečem zefiru trepete o veje in na em amiru pivijo, e k bregu razbija jeno morje.

O orje! Ko ena iz Trstani od de, a trdnja niti da od l'uzne napora nikar uti se a, do belega zora in zojet in zopet se moča obala.

* Avtorij Grad k. »Padajoče zvezde«. V Ljubljani 16. in 17. tiskovna tiskarna Ladin in zbornica »Omladina«.

Toda ta večna uganka morje Ti budi še druge misli, ko pojše:

Kakor onji be ogri i k bregu se vaje valovi Razpišani, vojet n v zavrti o k k ali s vi. S nie moje, celo roje, pa življenje po oncuje, pa vas vedno nove st uje v surt pošilja sree moje.

Da, odrekel si se mnogim nadam! Oku-sil si ko Prešeren grenkobo življenja, drugače bi ne pel:

... Ker enemu ljubla kot čač vina je in druge u zač tek zraha. A meni e ko nema boleča na, ki se v globoki noč ne p encha.

Tako bi Ti sledil po življenja poti, gledal to neveselo in vendar tako neizmerno bogato Tvoje življenje, bogato umetniških vtisov in rodovito najplemenitejšega sadu.

Zdaj si tudi Ti begunec, dragi Alojzij. Hrepenenje, ki je prej sililo naprej, naprej, se obrača nazaj. Silna ljubezen do matere in do rodne grude prevladuje sedaj vsa Tvoja čustva. Vojna z vsemi svojimi krutimi epizodami, Ti je odprla oči: začu-ti si, da si navezan na to zemljo, ki si jo moral zapustiti, bolj nego na vse drugo na svetu. Videl si druge bežati lahkih nog.

... Kers, kot bilik i v tvoji prst se is vrazle. Tv je s mo isli, o domovina, ki ko hast izrut je: detu-li lisi so etrom plen ostale v zemlji so najtnejše ljubeznje.

Tudi Gregorčič je pel: Nazaj v planinski raj; izpolnila se mu je ta želja, ko so ga nosili k zadnjemu počitku. Ti pa, dragi, boš dočkal, kar si želiš, o tem sem prepričan. In takrat mi pošlješ morda v dar svoj novi zvezek poezij, ki bo veselejši. Medtem pa se naj razširijo Tvoje »Padajoče zvezde« po vsej naši domovini in naj jih vzljubi sleherni Slovenec, kakor zaslužio.

To Ti želi Tvoj S. Š. (Pazin).

Te in ono.

Kratka krila in velik mraz. Neki dunajski list piše: Redkokdaj je zahtevala moda od svojih suženj tako občutnih žrtev, kakor jih zahteva v teh mrzlih dneh. Kratka in široka krila in občuten mraz se absolutno ne strinjajo in to čutijo dame jako intenzivno. Kaj storiti torej? Saj se vendar ne morejo oblačiti proti modi — in tako skrivajo svoje nočice v snežne čevlje »eskimo«, zakrivajo kratka krilca s težkimi krznimi plašči, ali to seveda le tako daleč, kolikor pač moda dovoljuje, do meje zone — drugo mora zmrazovati. In tako pezebajo vse z več ali manje kotetarije, škepetanjem z zobmi in modro poharvane, kar se le za silo skriva pod kopreno, ki čisto sega le do nosu. Veter brže ostro, sneg pada doli, vključ temu stopajo kratkokrile dame pogumno dalje. Pa saj bo kmalu zopet pomlad in potem pridejo zopet — do ga krila! Je pač moda tako nepreračunljiva in tako potrpeljive so dame....

Izvrstna zafrakcija. Uradna italijanska brzojavna pisarna »Agenzia Stefani« je priobčila podrobnosti na zadnji londonski eksploziji in je nadovežala pripombo: »Da si so trditve, da gre tu za nemška rovarjenja, brez podlage, je katastrofa vendar-le skrajno resna.« — Socijaistični »Avanti« se roga temu protislovju in meni: »Čeprav so poročila »Stefani« čisto skrajno bedasta, vendar — sneži dalje!«

Strelj v ogrskem parlamentu. Kakor znano, je 7. t. m. v ogrskem parlamentu nekdo nenadoma na galeriji trikrat ustrelil in se potem dal mirno aretirati. O stvari se poroča še nadalje: Policija si zelo prizadeva, da bi pojasnila ves dogodek, in zaslišuje osebe in priče, ki bi mogle vedeti, na kak način je mogel streljalec, hollywoodski huzar Jurij Palačfalvay sploh priti v parlament. — Zaslišali so torej najprej vratarja in palačnega stražmojstra. Obe priči ste izpovedali, da niste opazili, da bi bil Palačfalvay pijan. Nasprotno, govoril je popolnoma pametno in je obširno pripovedoval, da dobro pozna grofa Kolomana Tiszo in oba poslance Pavla in Ladislava Beöthyja, ker je bil več časa v Velikem Varadnu komorni sluga in sta Beöthyja večkrat prihajala tjakaj. Policijski kontrolor Bazanyi je pripovedoval, da je dalje časa opazoval huzarja Palačfalvaya v bližini parlamenta, ni pa opazil, da bi bil huzar pijan. Sploh je veliko ljudi, ki pripovedujejo, da so natančno opazovali huzarja, pa da niso opazili na njem niti sledu pijanosti. Dosedanja poizvedovanja policije so ugotovila, da je Palačfalvay izvršil svoj čim brezskrivcevi in da je streljal s svojim vojaškim revolverjem v stanju popolne pijanosti, da se ni niti najmanje zavedal svojega dejanja. Kakaga zločinškega namena ni bilo mogoče ugotoviti. Policijsko poročilo ugotavlja, da se je dogodilo, da na noben način ni mogoče mnenje, da bi bilo šlo za kak atentat ali napad na kako osebo poslanske zbornice. Gre samo za dejanje nezvestnega človeka, ki si v pijanosti ni bil svest, kaj se je godilo okoli njega. Policijski zdravnik je ugotovil, da je bil Palačfalvay pod vplivom zastrupitve z alkoholom, in ker je opilepik, se ni

mogel ubraniti učinku preobilnega zaužitja alkohola. Palačfalvaya so izročili vojaškemu sodišču.

Cene enotnega kruha v Berolinu. Iz Berolina poročajo 9. t. m.: V Berolinu se je sedaj določila cena enotnemu kruhu — doslej so namreč v Berolinu pekli tudi čisto pšenično malo pecivo, kar so odpravili šele sedaj — in sicer za kruh iz mešane moke (55% rži, 35% pšenice, 10% dodatkov) tako, da stane hleb dveh funtov (1 kg) 42 pfenigov (63 vinarjev), hleb 1900 gramov pa 80 pfenigov (K 1'20). Na Dunaju znaša cena za 70 gramov mešanega kruha 4 vinarje, torej kilogram približno 57 vinarjev, 1900 gramov K 1'08, v Trstu pa stane kilogram 60 vinarjev.

Meteorit v Sibiriji. 5. oktobra po ruskem šteti je v vasi Grigorjevski v sibirskem okraju Nikolsk Ussurski pobudila pozornost prebivalstva čudna prikazen. Malo pred poldnevom so približno ravno nad vasio zagledali na nebu silno se svetlečo ognjeno oblo, ki so jo smatrali izpočetka za zvezdni utrinek. Kake dve ali tri minute pred poldnevom pa je počilo tako silno, da so se razdrobila vsa okna. Istočasno pa je v prjamurskem okrožju pri vasi Boguslavki padel na tla kos nekakega železa, da se je govorilo o bajevito velikem meteoritu (iz vseмира padla rudnina, ki vsebuje večino železa, in priključa večino od zvezdnih utrinkov), ki baje tehta okoli 8000 pudov (nad 131.000 kg). Na drugi strani so pa Kozaki in prebivalci v Boguslavki pripovedovali o strahovitih nemških bombah. Sedaj je stvar pojasnil ruski mineralog Baklund, ki jo je preiskal po nalogu ruske akademije znanosti. Kakor poročajo znanstveni listi, je šlo za meteorit, ki se je razletel na dvoje in so oba kosa izkopali iz zemlje. En kos tehta 12 pudov 5 funtov (198'6 kg), drugi pa 3 pude 22 funtov (58'14 kg). Po kraju Boguslavki imenovani meteorit je deseti železni meteorit na vsej zemlji in najtežji med vsemi. Nadalnja preiskavanja o tem izredno redkem pojavu se niso zaključila.

PROSIMO SLOVENSKE, HRVATSKE IN ČESKE KNJIG ZA NAŠE RANJENE IN BOLNE JUNAKE TER ZA ONE V OKOPIH. — POŠILJEJO NAJ SE V - - NARODNI DOM V TRSTU - -

PRIPOROČLJIVE TURKE

Nepremočljivi plašči
LEOPOLD HAAS, Trst, Corso 2 in via Barriera vecchia 1. Bogata izbira vojaških plaščev od K 20 — naprej.

Livarnica.
ODLIKOVANA LIVARNICA OSVALDELLA. — TRST, ulica Media 26. Toploter takoj v lito železo in kovcu.

Jestvine na debelo.
Bogata izbira vsakovrstnih jestvin; prodaja na debelo RUGGERO GAMBEL v Trstu, ulica dello Cavour vogal ulice Corneo.

Pasi za prenos in platno za jadra.
LUGI ZUCULIN, odlikovana tovarna za rinjal in asfaltov. Rojstvo 8. v. 2. Urad ulica Ghe a 2. »pri aliteta: zastori za gostilne, kavarne, prola-jalna itd.

Šivalni stroji.
DELNIŠKO DRUŠTVO ŠIVALNIH STROJEV SINGER, Trst, Cor o 20 Prodaja šivalnih strojev in vs-h priključevalnic z popraviljanje.

„Salone Edison“
Trst, Vojasli trg (Piazza Caserma) Palača Via nelli. Najprihujbeni kinematograf tržaškega občinstva, kjer se predstavljajo najboljši gledališki films.

Damska krojačnica
A. RIEGER, Trst, ulica Torrence št. 30. I. nadst. Izdaje vsakovrstne oblike po n. ležem in fran-coskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerno.

Manufakturne trgovine.
SUCCESORI Nasledniki PIETRO TAVOLATO Trst, Lesni trg (Piazza della Legna) št. 1. Bogata izbira manufakturnega blaga. — Cene zmerno.

Trgovina jestv n in kolonijal
IVAN BIPOVEC, Trst, ul. Campana 13 (Trg Fontana) Zaloge me a i konservi, sur in, kon-denzi ano mleko, maza, čokolade in akava. Velika izbira likerjev in domačih vin. Specijaliteti: marm lada Cene zmerno.

Knjigovoznica
PIETRO PIPPIN Trst, ulica Valdirivo 19. Ari-tična vaza a žejni kolodarij lastnega izdelova-nja. Vpsniki registri posebnega sistema.

Majolične peči in šedilniki
M. ZEPAR, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izbe-lovanja in najpopolnejša vr-ta. Cene zmerno 20.

Hotel Continental
Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Corso). Preno-čnice za voja-e. Deligalo. Cene zmerno. Po-trežba točna.

Papir.
VELIKA ZALOGA PAPIRJA za ovitke, pap-nat-ih vrec last a tovarne. — Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerno. — G. stone Dolliner Trst, Via dei Gelsi 16.

Fotografični atelje DAGUERRE
Trst - Corso Štev. 39 - Trst
Razglednice v platinu. Sp. cij li e a : slike v barvah, fotoschizzi, cabinet, vint, povečanja, reprodukcije vsake slike. — Električna razsvetljava.

Hermangild Trocca
TRST, ulica Barriera vecchia 8
ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov
Venci iz porcelane in biserov, vezani z medeno žico, iz umetnih cvetic s trakovi in napisi. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd. Najnižje konkurenčne cene.

IVAN KRŽE — Trst
Piazza San Giovanni 1.
Zaloga kuhinjskih in ket rskih potrebnosti od lesa in oltomni škafov, brent, cebov in kad, sončekov, topat, re-šet, sit in vsakovrtnih kosov, j-busev in metel ter mnogo drugih v to stroko spada-jočih predmetov. — PR POROČA svoje trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste noot od porcelan, zemlje, emaila, kos-tarjal cinka, nadalje pasam torje, klet-ke itd. Za gostilničarje ppe, kroglice, sesalje in steklene posode za vino i. d. i. t. d.

ANDREJ PURIČ
kovač
Trst, ulica Media št. 6, Trst
prodava ved vsakovrstnih š edil-nikov (Sparher) in drugih po-t e s i n ter izvršuje vsako po-pravljanje na svoje stroš-e.

Zl. tornica G. Pino
v Trtu se je preselila na Corso št. 15
v blizu železnice G. Zernowitza & Fllo.
Velika izbira srebrnih in zl. tih ur, uhanov, prstanov, verižic d Cene zmerno.

Fotografčni atelje
Trst, ulica del Rivo št. 42 (priključ) Trst
Izvršuje vsako fotografčno delo kakor tudi razglede, povotič-notranjost lokalov, porcelanastu plošč na vsakovrst, spomenike POSEBOSTI POVEČANJA in vsake FOTOGRAFIJE in lasti ugodnosti gaga, naročni-kov sprejma naročbe in ji iz-vršuje na domu, ev taji a. mesta po najzmernejši ceni.

GAMBRINUS
Kabarlet
vsaki večer ob 9%
velika varietetna predstava.
Vstopnina K 1-

Jubijanska kreditna banka
podružnica v Trstu
Ulica Caserma št. 11. Uračn: ure od 9-12, od 3-5.
Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste, srečke, tuje zlata in papirnatu novce in devize.
Daje predudnje na vrednostne papirje in blago in izvršuje vse v bančno stroko spadajoče transakcije.
Vloge na knjižice obrestuje 4% netto
Vloge na tekoči in žiro-račun najbolje po dogovoru.
Obavlja nakazila vojnim ujetnikom.
Poslovalnica c. kr. razredne loterije

Hote! in restavracija METROPOLE
Trst, ulica S. Nicolò 22.
Kuhinja prve vrste. Vino izb-ana. Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerno.

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Stadion 10 - Trst
Odprti od 8' zvečer naprej
Cena: 1. vrste K 2. II. vrste K 1.

JOSIP STRUCKEL
Trst, vogal Via Maria Teresa-S. Caterina
Nov prihod volnen-ga blaga za moške in ženske, refir, batist in perliiva sil-ja za jopice. — Svilena in okrasni zadnje novosti, vel k izbor izgotovljenega per-ila in na metre, spodnje s ajce moderci. Vezeni e in duobn-rije, preproge za-veze, trliz po izemao nizkih cenah.

ZOBOZDRAVNIK Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Posta vecchia 12, vogal ulice della Posta.
Izdiranje zobov brez bolečina.
Plombiranje. UMETNI ZOBJE

TISKARNA EDINOST
Telef. 11-57 TRST Telef. 11-57
ul. sv. Frančiška As. 20

Izvršuje tiskarska dela v najmodernejšem slogu, bodisi v p. prostem ali večbarvnem tisku in po zmernih cenah. — Vizit-nice, vabila, memoran-dum, zavitke, dopisnice okrožnice, pismeni papir, trgov ke cenike itd. P. n. naročnikom ugo-li z izvršenjem naročila v najkrajšem času

„Tržaška posojilnica in hranilnica“
POSJILA DAJE za vključbo 5 1/2 % na münice po 6% na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru
ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.
HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ce tudi ni ad i obrestuje po 4% Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru. Rentni davek plačuje zavod sam. — Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerno. — G. stone Dolliner Trst, Via dei Gelsi 16.

registrovana zadruga z omejenim poročtvom
TRST - Piazza della Caserma št. 2, 1. nad. - TRST (v lastni hiši) vhod po glavni stopnicah.
Poslovna ura: od 9 do 12 dno. In od 3 do 5 p. dno. Izpolnjevanje vseh zahtev ob najnižji ceni
Ima varnostno celico (svoje depoziti) za shranilo vrednostnih listov, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma vrnjo proti ulomu n požaru, urojeno po najnovejšem načinu ter je oddaja strankam v naj-m po najnižjih cenah.
STANJE VLOG NAD 10 MILIONOV KRON.
Uradna ura: od 9 do 12 dno. In od 3 do 5 p. dno. Izpolnjevanje vseh zahtev ob najnižji ceni